

Hamı qəhrəman ola bilməz

Ancaq hamının bir qəhrəmanı vardır

Vətəni sevən insanlar Vətəni uğrunda canlarını qurban verməyə hazır olurlar. Bilirlər ki, qəhrəman olsalar, hamının qəlbində əbədi yaşayacaqlar.

Qəhrəmanlıq asan iş deyil. Qəhrəman olduqdan sonra hamı səni tanıyacaq. Hamı sənə fəxr edəcək. Zəhmətin ən yaxşı nəticəsi də budur.

Hamı qəhrəman ola bilməz. Ancaq hamının bir qəhrəmanı vardır. Hamı həmin qəhrəmanı araşdırır, axtarır, özünü ona oxşadır və onun kimi olmağa istəyir.

Mənim də ürəyimdə bir qəhrəman var. Əslində, ürəyimdəki o qəhrəmanın da bir qəhrəmanı olub. Onun qəhrəmanları Vətən uğrunda canından keçmişdir. Mən də ürəyimdəki bu qəhrəman kimi olmağa çalışıram.

Bu qəhrəman dünyanı titrədən, Hindistanı öz torpağına qatan Nadir şahdır. Onun çox gözəl siyasəti var idi. Bu siyasəti Azərbaycanlı həyata keçirdiyinə görə mən qürur hissi duyuram. Onun fəth etdiyi torpaqlara baxanda köks ötürərək deyirəm: "Kaş o torpaqlar yenə bizim olaydı!?"

Nadir şah tək Qafqazı yox, Şərqi də əhatəsi altına almışdı. O vaxt ermənilər İrəvanda yox idilər və onların Azərbaycana köçməsi Nadir şahın ölümündən sonra baş verdi.

Gəlin, hər şeyi başdan danışım.

Nadir şah Cənubi Azərbaycanda anadan olub. Əslən Azərbaycan tayfası olan Əfşarlar tayfasındandır. Lakin o, Cənubi Azərbaycanlı olduğu üçün onun qurduğu dövlət Fars Dövləti adlanırdı. Bir cəngavər ki, bir Şahənşah ki, Azərbaycan dilində danışır, onu tarixçilər necə fars qəbul edə bilirlər? Əfşarlar həm İranda, həm də Ağcabədi bölgəsində yaşayırdılar.

Nadir şah əla təhsil almışdır. Diplomatiyanı bilmiş və Səfəvi dövlətində əsgər olaraq xidmət etmişdir. Onun ürəyindən Azərbaycan İmperiyası yaratmaq keçirdi. O, tarixi dəyişdirəcək və yenidən yazacaqdı. Bunu isə heç kəs bilmirdi.

1736-cı il gəlmişdi. Səfəvi tənəzzül uğrayırdı. Artıq dövlət dağılmaq üzrə idi. Çünki taxt sahibi çox balaca idi və dövləti idarə etmək iqtidarına malik deyildi. Yəni o, bir az da taxtda qalsaydı, onda Səfəvi dağılacaq, ingilislərin Persiya dediyi Azərbaycan parçalanacaqdı.

Bunun qarşısını almaq üçün ağalar qərara gəldilər ki, qurultay olsun. Qurultay oldu. Qurultay Muğan tərəfdə baş tutdu. Bu qurultay bir millətin, bir dövlətin, Xətəinin əmanət etdiyi imperiyanın taleyini həll edirdi. Ya dövlət olduğu kimi qalacaq, ya da o gənc qəhrəman-Nadir Şah yeni dövlət quracaqdı. Nəticə ya elə, ya da belə olmalıydı. Nadirin hazırlıq zamanı bitmişdi. Qəhrəman olmaq lazım idi.

Nəhayət, bütün ağalar gəldilər və qurultay açıq elan edildi.

Nədənsə, bir sükut çökdü. Danışmağa söz yox idimi? Yoxsa dövlətə və 4 yaşlı şaha bir söz deyə bilmirdilər?

Nadir Şah narahat oldu. Yox, o hələ ki şah deyildi. Onun şah olmaq zamanı indi idi. O, indi bilirdi ki, bu sükutun xeyri olmayacaqdır. O, sükutu pozacaq və düşmənləri sükuta qərq edəcəkdi. Onun tək amalı vardı-sükutu pozmaq və dövləti xilas etmək.

Ona görə də qəhrəmanım sükutu pozdu: - Ey ağalar, niyə dinmirsiniz? Bu həlledici qurultayda niyə dinib məsələni həll etmirsiniz?

-Bizim dilimiz tutulub, igid. Ümidimiz sənədir -Ağsaqqal qoca dilləndi.

Nadir Şah başladı: - Onda icazə ilə məsələmizdən bəhs etmək istəyirəm. Ağalar, bu dövlət Uzun Həsənin Xətəiyə, Xətəinin də bizə verdiyi əmanətdir. Səfəvi əhlinə əmanətdir. Lakin əmanətimiz əlimizdən alınır. Dövlət tənəzzülə uğrayır. Siz dinsəniz, əmanətimiz bizdə qalar! Səfəvi çökməz! Ey ağalar! Ey qızılbaşlar! Hansı ağıllı söyləmiş ki, 4 yaşlı uşaq dövləti idarə etməlidir?

-Hökmdarımıza lağ etməyin, bəy!

-Siz o 4 yaşlı uşağa oyuncaq verin! Dövlət oyuncaq deyil! O 4 yaşlı körpə də hakimiyyət iqtidarında deyil! Ağılınızı başınıza toplayın!

-Bəs onda nə edək?-Hamı dilləndi.

-Ümid edirəm ki, Əfşarlar ümid doğrulandı. Artıq Səfəvinin nəslinin davamçısı balaca uşaq olduğuna görə Səfəvi dövləti devrilsin və hökmdarın hakimiyyətinə son verilsin. Mən belə təklif edirəm və deyirəm ki, hökumət mənə və Əfşarlara təhvil verilsin! Söz verə bilərəm ki, Azərbaycanı anamı sevdiyim kimi sevəcəyəm, anamı qoruduğum kimi qoruyacağam! Dövləti layiqincə idarə edəcəyəm!

Beləliklə, qərar verildi və qurultay bitdi. Qərar bu idi: Səfəvi devrilsin və hakimiyyətə yeni Əfşarlar şahı Nadir Şah gəlsin.

Hamı qürur ilə dedi: -Yaşasın Nadir Şah! Yaşasın Azərbaycan! Yaşasın Əfşar!

Nadir Şah dedi: -Allahdan və dinimdən sonra mənim ən uca saydığım öz dövlətim və xalqımdır.

Mən qızılbaş və müsəlman olmağa hörmət edərəm. Ancaq xalqıma, mənə və mənim dövlətimə xəyanət edən heç bir kəsə hörmət etmərəm! Ya dövlət başa, ya quzğun leşə!

İnsan hər şeyi edə bilər. Padşah da ola bilər, vəzir də. Gərək insan iradəli və hazır ola. Nadir Şah əvvəl tarixi dəyişdirəcəyəm dedi, iradəli oldu, hazırlıqlar gördü və nəhayət, öz tarixini yazdı! Dünyada tayı-bərabəri olmayan bir brilyanta - "Kuhi - nur"a sahib oldu! Hindistan adlı uzaq dövləti iradəli olaraq fəth etdi, bütün mənələri aşdı və Dünya tarixinə Şərqi Son Fatehi olaraq adını yazdı.

Mənim qəhrəmanım təəssüf ki, Hindistanda ən pis adam kimi, Azərbaycanda isə qismən tanınır. Nəriman Nərimanov Nadir şah haqqında faciə janrında "Nadir şah" adlı əsər yazmışdır və bu əsərlə çox adam tanış deyil.

Ancaq Nadir şah mənim qəhrəmanımdır. Mən onu layiqincə tanıtdıracağam və onun kimi cəsur olmağa çalışacağam!

Sevindik N siboglu